

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT THÀNH PHỐ CẦN THƠ TRONG THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT SỐ 33-NQ/TW

■ Huỳnh Hoàng Môn

Phó Trưởng ban Tuyên giáo Thành ủy Cần Thơ

Nhận thức rõ xây dựng con người vừa là mục tiêu, vừa là động lực của chủ nghĩa xã hội, những năm qua, cả hệ thống chính trị Cần Thơ từ Thành phố đến cơ sở đã chăm lo xây dựng con người Việt Nam thời kỳ hội nhập, phấn đấu có được những đức tính tốt đẹp mà Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII đã đề ra. Trong đó, trọng tâm là giáo dục cho cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân nâng cao về nhận thức chính trị tư tưởng, rèn luyện giữ gìn đạo đức, lối sống. Mọi người dân đều được tạo môi trường và điều kiện để phát triển về nhân cách, đạo đức, trí tuệ, năng lực sáng tạo, thể chất, tâm hồn, trách nhiệm xã hội, nghĩa vụ công dân, thượng tôn pháp luật, có tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc, có trách nhiệm với bản thân và cộng đồng; tin tưởng vào chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta; nâng cao ý thức, trách nhiệm công dân đối với đất nước.

Kế thừa và phát triển Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI ban hành Nghị quyết số 33-NQ/TW, ngày 9-6-2016 về "Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước" (Nghị quyết 33). Nghị quyết đã xác định mục tiêu chung là: Xây dựng nền văn hóa và con người Việt Nam phát triển toàn diện, hướng đến chân - thiện - mỹ, thấm nhuần tinh thần dân tộc, nhân văn, dân chủ và khoa học. Văn hóa thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, là sức mạnh nội sinh quan trọng bảo đảm sự phát triển bền vững và bảo vệ vững

chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Để đưa Nghị quyết 33 đi vào cuộc sống một cách thiết thực, gần gũi, Thành ủy Cần Thơ đã cụ thể hóa bằng Chương trình số 52-CTr/TU ngày 15-8-2014 đến toàn thể hệ thống chính trị và nhân dân Thành phố. Ngay sau khi có Chương trình hành động, các cấp, các ngành, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể đã quán triệt, triển khai thực hiện sâu rộng Nghị quyết, Chương trình một cách khẩn trương, quyết liệt. Thành ủy đã lãnh đạo chặt chẽ và phát huy tốt năng lực của đội ngũ trí thức, các văn nghệ sĩ và những người làm công tác văn hóa; tạo mọi điều kiện để quần chúng tham gia sáng tạo và hưởng thụ văn hóa, ra sức phát huy, giữ gìn văn hóa đặc sắc của vùng sông nước Cần Thơ; tiếp thu có chọn lọc văn hóa bên ngoài, đồng thời nêu phương châm "kết hợp giữa xây và chống" trong chỉ đạo, xây dựng, phát triển và quản lý văn hóa, từng bước đưa văn hóa phát triển đúng hướng. Ngoài ra, Thành ủy cũng đã chỉ đạo sâu sát việc chống các sản phẩm văn hóa độc hại gây hủy hoại đạo đức xã hội và nâng cao tinh chiến đấu của văn học, nghệ thuật; kiên trì đấu tranh chống âm mưu "diễn biến hòa bình" trên lĩnh vực tư tưởng - văn hóa; chống các quan điểm thù địch, sai trái trong văn học, nghệ thuật.

Qua học tập, triển khai thực hiện Nghị quyết 33 của Trung ương, Chương trình của Thành ủy đã giúp cho các cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên, đoàn viên, hội viên nhận thức rõ vị trí, vai trò đặc biệt quan

trọng của văn hóa trong sự nghiệp xây dựng, phát triển bền vững đất nước, khẳng định văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, là mục tiêu, động lực phát triển bền vững đất nước. Văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội. Từ đó, thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố. Thông qua 5 quan điểm chỉ đạo cơ bản, triển khai thực hiện 6 nhóm nhiệm vụ cụ thể và 4 nhóm giải pháp lớn về văn hóa và con người Việt Nam của Nghị quyết 33 đã tạo sự thống nhất tư tưởng trong Đảng, sự đồng thuận trong xã hội đối với đường lối đổi mới, công nghiệp hoá, hiện đại hoá, sự tham gia tích cực, tự giác của nhân dân vào các hoạt động văn hoá, đặc biệt là cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá". Đó là tiền đề để văn hoá trở thành một nội dung quan trọng trong hoạt động của cấp ủy đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và đoàn thể chính trị các cấp; từng bước gắn bó chặt chẽ hơn với các nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội. Đồng thời, các giá trị văn hoá ngày càng thể hiện rõ hơn vai trò tích cực và khả năng tác động mạnh vào các lĩnh vực của đời sống xã hội. Việc cụ thể hoá Nghị quyết 33 đã tạo hành lang pháp lý phù hợp và thông thoáng cho nhân dân và đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ tham gia hoạt động và sáng tạo văn hoá, nghệ thuật; các cơ quan thông tấn, báo đài địa phương mở nhiều chuyên trang, chuyên mục và thường xuyên tuyên truyền sâu rộng trong nhân dân; cán bộ làm công tác văn hóa, văn nghệ sĩ, nhà báo Thành phố được học tập, nghiên cứu, quán triệt Nghị quyết một cách sâu rộng.

Quá trình thực hiện Nghị quyết 33 là quá trình hình thành phát triển những nhân tố mới trên các lĩnh vực văn hóa - xã hội, thể hiện rõ nhất là kết quả phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa - Xây dựng nếp sống văn hóa, văn minh đô thị" của Thành phố, làm thay đổi diện mạo cả nông thôn, thành thị; đời sống nhân dân các dân tộc trên địa bàn Cần Thơ được nâng cao, an sinh xã hội đảm bảo; quốc phòng an ninh được giữ vững; đời sống văn hóa của nhân dân phong phú và tốt hơn trước. Môi trường văn hóa được cải thiện, các tệ nạn xã hội từng bước được khống chế, các hiện tượng mê tín dị đoan và lối sống hẹp hòi, ích kỷ, lạc hậu được thay bằng nếp sống văn minh hiện đại; từng bước xác định rõ lộ trình, vai trò, trách nhiệm từng sở, ban, ngành, đoàn thể, địa phương trong việc tuyên truyền, phổ biến và triển khai thực hiện có hiệu quả các tiêu chuẩn người Cần Thơ trên địa bàn Thành phố trong thời gian tới. Trong đó, nhấn mạnh vai trò quan trọng của Liên hiệp các Hội Văn

học, nghệ thuật (Liên hiệp Hội) trong triển khai thực hiện Nghị quyết đến giới văn nghệ sĩ Thành phố.

Là đơn vị "chủ quản" trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật của Thành phố, Liên hiệp Hội đã tham mưu với Thành ủy triển khai và định hướng sáng tác cho đội ngũ văn nghệ sĩ; tuyên truyền, phổ biến mục tiêu, quan điểm chỉ đạo và các nội dung, đặc biệt là 6 nhóm nhiệm vụ và 4 nhóm giải pháp của Nghị quyết 33; thực hiện tốt 6 nhóm nhiệm vụ và 6 nhóm giải pháp của Chương trình số 52, vận dụng sáng tạo việc kết hợp thực hiện Nghị quyết với việc thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII về "Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh"; gắn với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", tự chuyển hóa trong nội bộ" trên địa bàn Thành phố Cần Thơ. Phổ biến, định hướng cho văn nghệ sĩ các hội chuyên ngành sáng tác, tuyên truyền việc triển khai Đề án "Xây dựng và phát triển con người Cần Thơ đáp ứng yêu cầu công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa Thành phố Cần Thơ đến năm 2030", gắn với tiếp tục thực hiện tốt nội dung Nghị quyết số 03-NQ/TU ngày 15-7-2011 của Thành ủy về "Xây dựng nếp sống văn hóa, trật tự, kỷ cương đô thị trên địa bàn Thành phố Cần Thơ đến năm 2020"; đẩy nhanh việc thực hiện kế hoạch xây dựng hình mẫu người Cần Thơ "Trí tuệ, năng động, nhân ái, hào hiệp, thanh lịch" theo tinh thần Nghị quyết số 45-NQ/TW của Bộ Chính trị khóa IX.

Liên hiệp Hội hiện nay bao gồm 9 hội chuyên ngành (Điện ảnh - Truyền hình, Văn nghệ Dân gian, Nhà văn, Âm nhạc, Sân khấu, Nhiếp ảnh Nghệ thuật, Nghệ sĩ Múa, Mỹ thuật, Kiến trúc sư) với tổng số hội viên là 575 người đang tham gia sinh hoạt tại các hội chuyên ngành, phục vụ cho hơn 1 triệu nhân dân Thành phố Cần Thơ hưởng thụ văn học, nghệ thuật. Đây là trách nhiệm nặng nề nhưng không kém phần vinh dự cho giới văn nghệ sĩ Thành phố. Họ vừa là người trực tiếp quán triệt tinh thần Nghị quyết 33, vừa chọn lọc, kết tinh những giá trị cốt lõi của Nghị quyết 33 thông qua sáng tác, quảng bá, phổ biến tác phẩm văn học, nghệ thuật, làm cho Nghị quyết này thực sự đi vào nhận thức, hành động của quần chúng nhân dân.

Thời gian qua, Liên hiệp Hội đã chung tay cùng các ngành, các cấp thực hiện tốt vai trò là "đầu mối" định hướng các Hội chuyên ngành tổ chức và hoạt động đúng tôn chỉ, mục đích của Đảng và Nhà nước, nhất là trong việc thực hiện Nghị quyết 33 về văn hóa;

khuyến khích văn nghệ sĩ sáng tác nhiều tác phẩm văn học, nghệ thuật có giá trị phổ biến trong tầng lớp nhân dân Thành phố. Với phương châm “mưa dầm thấm lâu”, văn nghệ sĩ đã tập trung khai thác tuyên truyền, tác động vào suy nghĩ, hành động của người dân, góp phần nâng cao ý thức và trách nhiệm của cá nhân đối với cộng đồng; đời sống vật chất, văn hóa của nhân dân được cải thiện và ngày càng phát triển. Ngành văn hóa đã tổ chức có chất lượng việc bình xét và công nhận nhiều danh hiệu văn hóa, gương người tốt việc tốt. Việc xây dựng nếp sống văn hóa, trật tự, kỷ cương đô thị trên địa bàn Thành phố có sự chuyển biến rõ nét, nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm, từng bước hình thành các hành vi ứng xử văn hóa, văn minh của mỗi người, mỗi nhà, mỗi địa phương, đơn vị. Phát huy hiệu quả công tác tuyên truyền giáo dục, xây dựng tư tưởng, đạo đức, nhân cách và nếp sống văn minh, hiện đại, gắn với thực hiện các danh hiệu “Gia đình văn hóa”, “Xã, phường, thị trấn văn hóa”, “Xã văn hóa - nông thôn mới”, “Phường, thị trấn văn minh”, “Cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa”; đã xuất hiện ngày càng nhiều gương điển hình “Người tốt việc tốt” qua phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa - Xây dựng nếp sống văn hóa, văn minh đô thị”.

Những nhiệm vụ cụ thể, trọng tâm nhằm phát huy cao nhất tính hiệu quả, khắc phục những bất cập được Liên hiệp Hội xác định trong quá trình thực hiện Nghị quyết 33 là:

Một là, chăm lo, bồi dưỡng đội ngũ văn nghệ sĩ về tư tưởng chính trị, nghiệp vụ chuyên môn, tranh thủ kinh phí, trang thiết bị, cơ sở vật chất cho các hội chuyên ngành hoạt động. Quan tâm, tạo điều kiện phát triển lực lượng sáng tác trẻ. Liên Hiệp Hội cùng với Ban Tuyên giáo Thành ủy Cần Thơ đặc biệt quan tâm bồi dưỡng chính trị cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Đến nay, 100% văn nghệ sĩ Thành phố tham gia học các nghị quyết, chỉ thị của Đảng. Định kỳ đầu năm, UBND Thành phố tổ chức họp mặt văn nghệ sĩ để lắng nghe tâm tư nguyện vọng và hiến kế hay về văn hóa, văn học, nghệ thuật để phát triển Thành phố. Liên hiệp Hội luôn tạo điều kiện tốt nhất cho hội viên các hội chuyên ngành tham dự các hội nghị khu vực đồng bằng sông Cửu Long và quốc gia để nâng cao kiến thức chuyên môn và kỹ năng sáng tác để học hỏi, phát triển văn học, nghệ thuật ở địa phương, đơn vị mình. Hội viên trẻ luôn được tham dự các cuộc thi tài năng trẻ một số chuyên ngành phù hợp, qua đó đúc rút được những bài học giá trị phục vụ hoạt động chuyên môn và sáng tác của họ.

Hai là, tăng cường công tác giao lưu, liên kết, trao đổi, học hỏi kinh nghiệm hoạt động văn học, nghệ thuật với các tỉnh, thành bạn và Trung ương. Liên hiệp Hội thường xuyên tổ chức các trại sáng tác, đi thực tế cho các Hội chuyên ngành để có tác phẩm văn học, nghệ thuật. Trung bình mỗi năm Liên hiệp Hội tổ chức gần 20 chuyến đi thực tế và trại sáng tác với trên 220 lượt văn nghệ sĩ tham gia. Tham gia trại sáng tác, văn nghệ sĩ có điều kiện tiếp xúc với môi trường thiên nhiên, được trực tiếp thụ hưởng không khí trong lành, lắng nghe thanh âm và “thường thức” sắc màu cuộc sống, đây chính là một trong những nguồn cảm hứng bất tận cho họ sáng tác không mệt mỏi. Thông qua các trại sáng tác, 9 Hội chuyên ngành đã cho ra đời nhiều tác phẩm có giá trị được công chúng đón nhận nhiệt tình, có tác phẩm được dàn dựng hoành tráng, hấp dẫn, phục vụ công chúng trong những chương trình liên hoan, hội thi, hội diễn.

Ba là, tăng cường hoạt động xuất bản, phát hành và khuyến khích, hỗ trợ hội viên các Hội xuất bản sách, tác phẩm, gửi tác phẩm dự thi. Định kỳ Liên hiệp Hội xuất bản và phát hành đều đặn *Tạp chí Văn nghệ Cần Thơ* (2 tháng/số) đến các cơ quan, đơn vị, cá nhân trong Thành phố và cả nước. *Tạp chí Văn nghệ Cần Thơ* đã góp phần không nhỏ trong tuyên truyền, phổ biến các nhiệm vụ và giải pháp của Nghị quyết 33 đến với nhân dân trên địa bàn Thành phố. Thông qua các tác phẩm văn học, nghệ thuật, bài viết, lý luận phê bình, những nhiệm vụ quan trọng của Nghị quyết được cụ thể hóa bằng các tác phẩm, bài viết từng ngày thấm sâu vào trong nhận thức, suy nghĩ và hành động của người dân, góp phần giữ vững ổn định, chính trị của Thành phố.

Liên hiệp Hội và các hội chuyên ngành đã tổ chức và phối hợp tổ chức các hoạt động sáng tác, tạo điều kiện giới thiệu, phổ biến, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật do văn nghệ sĩ sáng tác, phục vụ rộng rãi công chúng trên các phương tiện thông tin đại chúng; tạo điều kiện cho hội viên tham gia các cuộc thi chuyên ngành do địa phương, khu vực và Trung ương tổ chức. Tăng cường tuyên truyền, vận động, thuyết phục văn nghệ sĩ sáng tác nhiều tác phẩm văn học, nghệ thuật tham gia các cuộc thi, hội thi cấp Thành phố, khu vực và cấp quốc gia, đã có nhiều tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật. Mỗi năm, các Hội chuyên ngành cho ra đời hàng trăm tác phẩm văn học, nghệ thuật, phục vụ nhiệm vụ chính trị của Thành phố. Trong năm 2016, các Hội chuyên ngành đã đạt trên 90 giải thưởng danh giá cấp quốc tế, toàn quốc,

khu vực và Thành phố; hàng trăm tác phẩm được triển lãm... Đơn cử như Hội Điện ảnh - Truyền hình thành phố sản xuất 12 chương trình, diễn đàn văn hóa nghệ thuật phát sóng định kỳ trên sóng Đài PTTH Thành phố Cần Thơ, sản xuất 8 phim tài liệu, Spot thông điệp hình ảnh phát sóng nhằm tuyên truyền về các hoạt động chính trị, kinh tế, văn hóa của Thành phố; Hội viên Hội nghệ sĩ Nhiếp ảnh đạt Huy chương Vàng cuộc thi ảnh quốc tế lần thứ 8; Hội viên Hội Văn nghệ Dân gian thường xuyên tham gia gửi các bài nghiên cứu về văn hóa và lễ hội, phong tục, làng nghề, tham gia các đề tài nghiên cứu, biên tập những nội dung liên quan đến văn hóa phi vật thể...

Bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động của Liên hiệp Hội còn gặp một số khó khăn như: Ngân sách đầu tư cho sự nghiệp văn hóa, văn học, nghệ thuật, bảo tồn, bảo tàng chưa đáp ứng kịp sự phát triển của xã hội, chủ yếu từ Quỹ hỗ trợ sáng tạo văn học, nghệ thuật do Liên hiệp các Hội Văn học, nghệ thuật Việt Nam và ngân sách Thành phố Cần Thơ cấp. Nguồn thu từ xã hội hóa còn hạn chế. Lực lượng văn nghệ sĩ tuy nhiều về số lượng nhưng hiệu quả, chất lượng sáng tác văn học, nghệ thuật còn ít, chưa có tác phẩm đỉnh cao, xứng tầm; việc bồi dưỡng tài năng, nhất là tài năng trẻ - đội ngũ kế thừa chưa thường xuyên, tạo thành khoảng trống trong hoạt động văn học, nghệ thuật.

Bên cạnh đó, hoạt động lý luận phê bình văn học của Thành phố chưa nổi bật; tính chiến đấu của văn học, nghệ thuật chưa cao; tính hấp dẫn của văn học, nghệ thuật còn hạn chế. Hoạt động sáng tác, quảng bá tác phẩm văn học, nghệ thuật chưa khai thác sâu đề tài lịch sử văn hóa, văn hóa vật thể, phi vật thể, từ đó chưa phát huy hết tác dụng giáo dục lịch sử văn hóa với phát triển du lịch; các hội thi, hội diễn từng lúc, từng nơi chưa đạt hiệu quả cao, chưa tương xứng với vai trò, vị trí trung tâm của Thành phố; chưa đẩy mạnh đầu tư các hoạt động giới thiệu, quảng bá văn hóa truyền thống, biểu diễn văn học, nghệ thuật của địa phương tại nước ngoài. Một số hội chuyên ngành hoạt động chưa thường xuyên, vẫn còn nặng về bề nổi, mang tính dàn trải, chưa đi vào chiều sâu; chất lượng hoạt động giữa các Hội chuyên ngành không đồng đều, chưa bám sát vào mục tiêu, kế hoạch đề ra.

Để phát huy kết quả, khắc phục những hạn chế trong thời gian tới Liên hiệp Hội tập trung thực hiện một số nhiệm vụ sau:

Thứ nhất, đổi mới phương thức hoạt động của các Hội chuyên ngành. Từng bước nâng cao chất lượng Tạp chí Văn nghệ Cần Thơ.

Thứ hai, tiếp tục chăm lo, bồi dưỡng tư tưởng chính trị, nghiệp vụ, đời sống vật chất, tinh thần cho văn nghệ sĩ; chú trọng đào tạo, bồi dưỡng văn nghệ sĩ trẻ mới "gia nhập" lực lượng sáng tác. Nâng cao chất lượng và phát triển hội viên mới các Hội chuyên ngành; đề xuất các cơ chế trọng dụng, tôn vinh văn nghệ sĩ, nghệ nhân cống hiến cho sự phát triển của Thành phố.

Thứ ba, khuyến khích hội viên phát huy tài năng, năng lực sáng tác, quảng bá văn học, nghệ thuật về nội dung các nhiệm vụ của Nghị quyết 33 về văn hóa. Đẩy mạnh các hoạt động sáng tác, biểu diễn văn học, nghệ thuật, khuyến khích sáng tạo các tác phẩm có giá trị nghệ thuật cao.

Thứ tư, phối hợp cùng các ngành chức năng, nhất là văn hóa, thể thao, du lịch khôi phục và phát triển các loại hình văn hoá dân gian của từng dân tộc trên địa bàn; đầu tư cho việc bảo tồn và phát huy có hiệu quả các giá trị văn hóa truyền thống, văn hóa dân gian như đờn ca tài tử, hát dân ca, ca dao, hò, vè...; khích lệ sáng tạo các giá trị văn hóa mới, tiếp thu có chọn lọc tinh hoa văn hóa nhân loại phù hợp với văn hóa Việt Nam và con người vùng đồng bằng sông Cửu Long.

Thứ năm, chú trọng phát hiện, biểu dương mô hình mới, các gương điển hình để tuyên truyền nhân rộng; động viên, khen thưởng kịp thời những cá nhân, tập thể có thành tích tốt, tạo chuyển biến rõ nét trong công tác xây dựng đời sống văn hóa, từng bước xây dựng người Cần Thơ "Trí tuệ, năng động, nhân ái, hào hiệp, thanh lịch".

Trên cơ sở nhận thức về vị trí, vai trò, phẩm chất con người là vốn quý báu nhất, là động lực của cách mạng, việc thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp của Nghị quyết 33, Chương trình 52 của Thành ủy và xây dựng các tiêu chuẩn người Cần Thơ trí tuệ, năng động, nhân ái, hào hiệp, thanh lịch rất cần sự chung tay của lực lượng văn nghệ sĩ Thành phố, nhằm phát huy nhân tố con người Cần Thơ phát triển toàn diện, đóng vai trò động lực thúc đẩy sự tăng trưởng kinh tế nhanh và bền vững, góp phần xây dựng Cần Thơ trở thành Thành phố đồng bằng cấp quốc gia văn minh, hiện đại. ■